

Organisation
internationale
du Travail

Jounen mondyal kont travay timoun

12 JEN 2012

MOUVMAN MONDYAL KONT TRAVAY TIMOUN

Menm si gouvmanman yo dwe mennen batay la kont travay timoun, nòm entènasyonal nan OIT make wòl enpòtan òganizasyon patron yo ak travayè nan devlope ak egzekite pwogram aksyon. Anpil òganizasyon nan sosyete sivil la enplike yo nan batay kont travay timoun. Kreyasyon mouvman mondyal kont travay timoun nan globalman, nasyonalman ak lokalman rete yon priyorite.

VIN PATISIPE AK NOU JOU K' AP 12 JEN 2012!

Jounen mondyal kont travay timoun, ap mete sansibilizasyon ak inisyativ sa yo kont travay timoun. Sipò jounen mondyal sa ap grandi chak ane, nou espere jounen mondyal 2012 sa ap jwenn anpil sipò.

- Nou ta renmen òganizasyon w lan ak ou patisipe nan jounen mondyal ane 2012.
- Vin patisipe ak mete vwa w ansanm ak nou nan batay atravè lemond kont travay timoun.
- Pou gen pi plis enfòmasyon, ekri nou nan ipecc@ilo.org.

**DWA MOUN AK
JiSTiS SOSYAL**

Jounen mondyal kont travay timoun

12 JEN 2012

**AN NOU ELIMiNE
TRAVAY TiMOUN YO**

JOUNEN MONDYAL KONT TRAVAY TIMOUN

Ane sa, jounen mondyal kont travay timoun ap mete aksan sou dwa tout timoun yo genyen pou yo jwenn poteksyon kont travay ak kont violasyon dwa fondamantal moun. Nan 2010, kominote entènasyonal la te adopte yon **plan pou elimine pi move fòm travay timoun pou rive ane 2016**, ki lonje dwèt sou travay timoun ki se yon obstak nan dwa timoun ak yon obstak nan devlopman. Jounen mondyal ane 2012 la ap met aksan sou res chemen ki ret pou fèt pou plan yo genyen an kapab yon reyalyte.

Objektif konvansyon OIT yo vle pwoteje timoun ki ekspozé ak travay. Konvansyon sa yo nan kolaborasyon ak anpil lòt enstriman entènasyonal ki gen pou wè ak dwa timoun, dwa travayè, ak dwa moun, bay yon fondasyon enpòtan pou lwa kite etabli yo nan govènman yo. Men dapre resansman OIT, 215 milyon timoun ap travay nan mond lan, gen plis pase mwatye ladan yo ki ap fè vye fòm travay nan move kondisyon¹.

NÒM OIT SOU DWA TRAVAY

Yo konsidere tout prensip ak dwa 8 konvansyon OIT yo kòm dwa moun pou tout eta manm OIT yo ta dwe respekte, fè konnen yo epi itilize yo. « Prensip ak dwa fondamantal nan travay » gen ladann libète asosyasyon ak dwa pou negosye ansanm, eliminasyon travay fòse, **abolisyon travay timoun yo**, epi eliminasyon diskriminasyon nan kad travay ak okipasyon. kat kategori dwa sa yo ranfòse youn ak lot: elinasyon travay timoun yo ap kapab reyalyze pi vit, pi rapid lè tout lòt dwa yo respekte.

Yon vizyon global sou nòm entènasyonal yo ap fèt nan Konferans entènasyonal Travay (CIT) an jen 2012. Konferans sa a ap gade de rapò ki enpòtan anpil ki montre ki pwogrè yo fè ak ki defi yo rete pou yo leve pou nòm sa yo aplike.

Nan zafè travay timoun, **konvansyon OIT nimerò 138 sou sou pi piti laj la, 1973**, egzije pou eta ki manb yo etabli nan lwa yo yon pi piti laj pou travay. Yon peyi kip a gen bon jan lekòl epi bon jan devlopman ka, selon sèten kondisyon, mete yon premye etap, a 14 lane².

Konvansyon OIT nimerò 182 sou pi move fòm travay timoun, 1999, mande pou nou pran aksyon imedyat epi pou n asire entèdiksyon elimine vye fòm travay timoun yo an ijans. Pi vye fòm travay timoun yo defini tankou:

Timoun sa yo ta dwe ale lekòl pou yo resevwa edikasyon, epi jwenn ladrès pou prepare yo pou jwenn bon jan travay lè yo vin granmoun. Lè yo rantre nan travay bonè ya, yo pa jwenn yon bon edikasyon ak fòmasyon desizif pou ede yo, fanmi yo ak kominote kote yap viv la pou sòti nan mizè. Timoun ki enplike nan pi vye fòm travay timoun yo ekpoze nan soufrans nan kò yo, lespri yo, oswa moral yo ki ka fè touttan y ap grandi gen gro pwoblèm nan lasante.

Nan okazyon jounen mondyal sa, nou ankouraje:

- Ratifikasyon inivèsèl konvansyon OIT sou travay timoun (avèk tout lòt konvansyon fondamantal OIT yo).
- Adopte anpil politik ak pwogram nasyonal pou garanti pwogrè tout bon pou elimine travay timoun yo.
- Pou mete sou pye bon jan pwogram pou mouvman mondyal kont travay timoun yo ka vin pi gwo.

- Tout fòm esklavaj ki ta sanble tankou vann ak trafik timoun yo, esklav pou peye dèt ak sèvitid, travay fòse oswa travay obligatwa, ki gen ladan rekritman timoun ou byen fòse yo patisipe nan konfli ame yo.
- Itilizasyon, rekritman oswa bay yo nan aktivite ki pa legal, tankou trafik dwòg, jan yo defini l' nan konvansyon entènasyonal ki gen pou wè ak sa yo.

- Itilizasyon, rekritman oswa bay yo pou fè pwostitisyon, pou yo fè fim oubuen lòt materyèl pòno, oubyen pou yo fè espektak pòno.
- Travay ki, pa nati yo oswa sikonstans nan kote yo egzèsè, gen plis chans pou nwi sante yo, fè yo pa byen viv oswa nwi moral timoun yo. Otorite nasyonal yo ta dwe detèmine travay sa yo.

LÒT NÒM AK DEKLARASYON FONDAMANTAL ENTÈNASYONAL

Nan ane pase yo, gen anpil sansibilizasyon kap fèt pou timoun yo ka resevwa edikasyon ak pwoteksyon, sa ki te fè te vinn gen anpil nòm entènasyonal ki fèt pou ede gouvènman yo fè lwa nasyonal.

Deklarasyon dwa moun avèk nasyon Ini mete pi wo dwa pou edike li di konsa « tout moun gen dwa pou yo konn li. Edikasyon sa fèt pou li gratis, li ta dwe rive pou pi ba nan klas primè ak fondamantal. Ansèyman primè yo obligatwa. Ansèyman teknik ak pwofesyonèl ta dwe jeneralize...»

Ratifikasyon **konvansyon ONU ki gen pou wè ak dwa timoun** prèske inivèsèl. Konvansyon an di tout timoun gen dwa pou yo jwenn pwoteksyon kont tout travay ki reprezante yon danje oswa anpeche edikasyon yo, nwi sante yo oubyen

devlopman fizik, mantal, moral ak sosyal. Li montre tou ke ansèyman primè dwe yon obligasyon epi tout timoun dwe jwenn li gratis epi ankouraje devlopman nan diferan fòm nan ansèyman segondè ki disponib ak aksesib pou tout timoun. Anplis, Asanble Jeneral Nasyon Zini adopte de pwotokòl ki dwe nan konvansyon an pou ogmante pwoteksyon timoun kont patisipasyon nan konfli ame, epi tou kont eksplwatasyon seksyèl³.

Enpòtans pou pwoteje pwensip ak dwa fondamantal nan travay pandan kriz finansyèl ak travay mondyal la te parèt nan kominike **somè G20** ki te fèt novanm 2011 ki ankouraje OIT pou l kontinye ankouraje ratifikasyon ak aplikasyon konvansyon fondamantal ki garanti pwensip ak dwa fondamantal nan travay.

RATIFIKASYON AK APLIKASYON OIT KONVANSYON SOU TRAVAY TIMOUN

Byenke konvansyon OIT sou travay timoun se youn nan konvansyon yo plis siyen li ta bon pou peyi ki poko ratifye l

yo ta fè sa, epi pou yo veye aplikasyon l. Padan jounen mondyal sa a, nap mande gouvènman ki poko fè sa, pou yo ratifye epi aplike konvansyon an.

POLITIK AK PROGRAM NASYONAL

Konvansyon OIT #182 mande pou chak eta manm ki ratifye konvansyon an fè ak aplike program pou elimine pi vye fòm travay timoun. Anpil peyi gentan etabli plan aksyon nasyonal ki bay yon fondasyon pou reyalyze objektif sa a. Poutan, anpil peyi yo poko

fè sa, sa ki fè l deja yo li ta bon pou yo ta fè yon ti kontwòl ak evalyasyon sisa ta nesesè. Si nou vle reyalyze objektif anbisye nan eliminasyon pi move fòm travay timoun nan 2016, mezi ijans sa yo dwe pran kounye a!

¹ Dènye kontwòl ki fèt yo montre 127 milyon ti gason ak 88 milyon nan tifi nan zafè travay timoun, ladan yo gen 4 milyon ti gason a 41 milyon tifi ki nn vi move fòm travay yo.

² Lwa nasyonal ap ka otorize timoun ki gen 13-15 lane pou yo fè ti travay ki pa ni lou epi ki pap nwi ni lekòl yo, ni lasante yo, ni devlopman yo. Timoun ki gen 12-14 lane ki nan peyi kote pi piti laj la se 14, ka mande pou yo fè ti travay lejè.

³ Pwotokòl fakiltatif konvansyon dwa timoun sou zafè timoun nan konfli ak zam ak pwotokòl fakiltatif sou zafè vann timoun, prostitisyon timoun ak pònografi ki fèt ak timoun.

